

صاحب امتیاز: دبیرخانه فرهنگساز بانکداری الکترونیک
مدیرمسئول: محمدابراهیم مقدم
سرمدین: دکترمحمد مراد دیات
نشانی: تهران-میدان فلسطین-خیابان طوس-کوچه تبریز-پلاک ۲۴ طبقه اول- دبیرخانه فرهنگساز بانکداری الکترونیک
تلفن: ۰۲۷۸۲ ۸۸۹۵
نماین: ۸۸۹۷۶۱۶۸
وب سایت: www.ebg.ir
پست الکترونیک: info@ebg.ir

بانکداری الکترونیک از وزارت امور اقتصادی و دارایی (معاندت امور بانکی و بیمه‌ای) مدیریت کل امور بانکی بانک مرکزی، شورای هماهنگی مدیران عامل بانک‌های دولتی و خصوصی و هیئت مدیره بانک مرکزی، اعضای کارگروه‌های هشت‌گانه بانکداری الکترونیک و کارشناسان رابط بانک‌های سایر بانک‌ها، دبیرخانه فرهنگساز

فرامرز

سال نو بر خانواده بزرگ
نظام بانکی کشور مبارک باد
دبیرخانه فرهنگساز بانکداری الکترونیک

رشد اقتصادی کشور محسوب می‌شود. به همین سبب در برنامه‌ریزی‌های کلان، ایجاد زیرساخت‌های ضروری برای تسهیل عملیات الکترونیک مالی از اولویت‌ها محسوب شده است.

ریسک‌های بانکداری الکترونیک همچون هر تکنولوژی جدید، بانکداری الکترونیک نیز در معرض ریسک‌های مختلف قرار دارد: برنامه‌ریزی نامناسب، آگاهی ناکافی کارکنان بانک‌ها و منسختی‌ها، کنترل ناکافی اینترنت، ابهام‌های قانونی و استانداردهای ضعیف همگی جز این گونه ریسک‌ها هستند. بانک‌ها برای غلبه بر این ریسک‌ها واحدهای مدیریت ریسک تشکیل داده اند. این واحدها به شکلی موثر به تشخیص موارد ریسک، ارزیابی، نظارت و مدیریت ریسک می‌پردازند. از هر جهت وجود این بخش‌ها کاملاً ضروری است. هر بانکی که نتواند مثل دیگر بانک‌های داخلی خارجی خدمات ارائه دهد در

اقتصاد چین نمی‌تواند با بانک‌هایی که صرفاً روش‌های سنتی دارند به رشد شتابان خود ادامه دهد

بلند مدت سهم خود را در بازار از دست خواهد داد. بانک‌های بزرگ چین نیز برای غلبه بر مشکلات کنونی و رقابت با بازیگران بین‌المللی باید از خود انعطاف و قدرت نشان دهند. کارشناسان معتقدند ماهیت بانکداری الکترونیک با تحول همراه است به همین دلیل هیچ بانک یا کشوری نباید تصور کند با انجام یک مجموعه اقدامات همه چیز به پایان رسیده است. هر روز یک تکنولوژی جدید و محصولی نوین از سوی رقبا وارد بازار می‌شود به همین دلیل بانک‌ها و دولت باید بپذیرند که رقابت همواره ادامه خواهد داشت. در مورد چین وضعیت در برخی جنبه‌ها متفاوت است. برای مثال سیستم اینترنتی و سایت‌های بانک‌های چینی بیش از هر سایتی در جهان مورد حمله هکرها قرار می‌گیرد به همین سبب مدیران باید تدابیری خاص برای امنیت مبادلات مالی الکترونیک اتخاذ کنند.

به دیگر کشورها ارسال می‌شود حدود ۲۸۵ میلیارد دلار است. در برخی موارد رقم ارسال پول توسط نیروی کار به کشوری خاص یک سوم تولید ناخالص داخلی آن کشور را تشکیل می‌دهد. بدین ترتیب تسهیل این مبادلات کاهش هزینه‌های آن، رونق اقتصادی دریافت کننده وجه و نیروی کشورهای میزبان نیروی کار را به همراه خواهد داشت.

منبع: www.bbc.co.uk

بیش از چهارصد میلیون نفر در این کشور ۱/۳ میلیارد نفری از زیر خط فقر خارج شدند. رشد اقتصادی، توان مالی و سرانه درآمد‌ها را افزایش داده و بیدهی است مردم برای سپرده‌گذاری و استفاده از پول خود به ارائه خدمات بانکی به ساده‌ترین و فراگیرترین روش‌ها نیازمند هستند. در حال حاضر جمع سپرده‌های مردم نزد بانک‌های چینی بیش از پنج هزار میلیارد دلار است. اگر آنها روشی مناسب برای کار با این پول بیاورند سود نهایی عملیات بانکی افزایش می‌یابد. همچنین تسهیل دسترسی به بانک بر تعداد مشتری‌ها خواهد افزود.

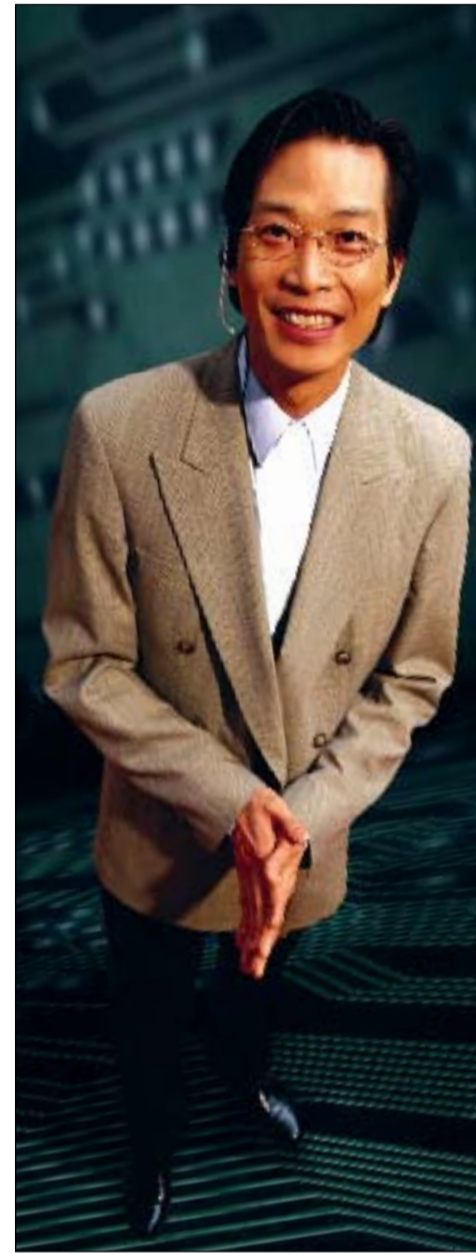
تحولات جدید در حوزه بانکداری الکترونیک بانک صنعتی و تجاری چین (ICBC) که بزرگ‌ترین بانک تجاری دولتی این کشور است اخیراً برنامه‌های بزرگی را برای افزایش خدمات الکترونیک خود اجرا کرده است. در حال حاضر ۲۵۰ هزار شرکت، مشتری این بانک هستند. همچنین ۱۸ میلیون چینی امور بانکی خود را در این بانک انجام می‌دهند. در سال ۲۰۰۶ ارزش کلی مبادلات الکترونیک این بانک به بیش از ۳۰۰ میلیارد دلار رسید که رشدی ۲۷ درصدی را نسبت به سال ۲۰۰۵ نشان می‌دهد. پایین بودن هزینه انجام مبادلات الکترونیک به رونق این حوزه از فعالیت‌های اقتصادی بانک‌ها منجر شده است. هر ۵ بانک بزرگ دولتی چین برنامه‌هایی برای توسعه خدمات الکترونیک به مشتری‌ها اجرا کرده‌اند. در پایان سال ۲۰۰۶ بیش از ۸۰ میلیون چینی از خدمات بانکداری الکترونیک استفاده کرده‌اند. پیش‌بینی می‌شود هر سال ۱۵ درصد بر تعداد این افراد افزوده شود.

در سال ۲۰۰۵ بانک ساخت و ساز چین (CCB) که بزرگ‌ترین بانک ارائه دهنده این نوع خدمات در هنگ‌کنگ است و ۱۰ درصد این بازار را در این شهر در اختیار دارد اعلام کرد ۱۰ میلیون حساب الکترونیک جدید در آن سال افتتاح کرده است. همچنین در سال ۲۰۰۵ ارزش مبادلات الکترونیک این بانک ۴۰ درصد رشد کرد. به اعتقاد کارشناسان طی ۵ سال آینده بانکداری الکترونیک به مهمترین حوزه فعالیت بانک‌های چین تبدیل خواهد شد. یکی از مهمترین انگیزه‌ها، مقابله با رقابت شدیدی است که از سوی بانک‌های خارجی مستقر در چین بوجود آمده است. از سوی دیگر این نوع خدمات از مولفه‌های اصلی تداوم

چین در بحبوحه یک انقلاب بانکی مداوم قرار دارد: دگرگونی‌ها در توقعات مشتری‌ها، پیشرفت سریع تکنولوژیک و رقابت شدید در صنعت بانکداری که فشار زیادی را بر بانک‌های چینی برای مدرن سازی وارد می‌کند از ویژگی‌های این انقلاب هستند. به اعتقاد کارشناسان زمان آن فرا رسیده که تمام بانک‌های چین حرکت جدی و سریع خود را به سوی ارائه خدمات بانکداری الکترونیک آغاز کنند. زیرا اقتصادی به بزرگی اقتصاد چین نمی‌تواند صرفاً با بانک‌هایی که روش‌های سنتی دارند به رشد شتابان خود ادامه دهد. بر همین مبنا دولت چین پنج سال پیش استراتژی جدید بانکداری را که بانکداری الکترونیک بخش مکمل آن بود تدوین کرد.

در تعریفی ساده بانکداری الکترونیک کانالی الکترونیک برای ارائه خدمات بانکداری خرد و تجاری به مشتری‌هاست. کانال‌های ارائه خدمات بانکداری الکترونیک به سه حوزه مختلف قابل تقسیم هستند: کانال اطلاعات، کانال مبادلات الکترونیک و کانال پرداخت الکترونیک. بانک با استفاده از کانال اطلاعات، اطلاعات عمومی را معمولاً بوسیله یک پایگاه اینترنتی در اختیار مشتری‌های کنونی و بالقوه قرار می‌دهد. کانال مبادله الکترونیک به مشتری این امکان را می‌دهد که به شکل الکترونیک به سپرده‌گذاری در بانک یا دریافت وام از آن بپردازد. کانال پرداخت الکترونیک نیز راه پرداخت سنتی را تسهیل می‌کند. برخی محصولات و خدمات که توسط بانکداری الکترونیک ارائه می‌شوند عبارت هستند از: ترانزاکشن حساب‌ها، اطلاعات نقل و انتقال وجوه، انتقال وجوه، پرداخت قبوض، مدیریت وجوه نقد و دریافت وام.

رشد اقتصاد چین طی دو دهه گذشته از تمام کشورهای آسیای بالتر بوده و اکنون بالاترین ذخیره ارزی جهان را که معادل ۱۴۰۰ میلیارد دلار است در اختیار دارد. امسال رشد اقتصادی چین با کاهش نسبت به سال گذشته به ۵/۱۰ درصد می‌رسد. این واقعیت‌ها و نیز لزوم حفظ مزیت رقابتی، حرکت سریع به سوی بانکداری الکترونیک را برای چینی‌ها ضروری کرده است. طبقه متوسط چین به سرعت در حال رشد است و برای پاسخگویی به نیازهای بانکی آنها دولت و بانک‌ها باید از تمام ابزارهای جهانی در حوزه بانکداری استفاده کنند. طی دو دهه گذشته

بانکداری موبایل و موبایل بانک

حرکت همه‌جانبه به سوی دنیای دیجیتال

کلی اقتصادی و تجاری هر کشور بستگی دارد. بانک موبایل یک خدمت جدید است بنابراین زیرساخت‌های کنونی، ساختار قیمت‌ها و مقررات نمی‌تواند محدودیت چندان زیادی در راه گسترش آن به‌وجود آورد. بدین ترتیب می‌توان بانک موبایل را بهینه‌سازی کرد و برای جوامعی که توان مالی ایجاد زیرساخت‌های عظیم بانکی و اینترنتی ندارند، استفاده از این روش بسیار مناسب است. دربارۀ بانکداری موبایل و بانک موبایل این

موبایل راه‌حلی سریعتر و کم‌هزینه‌تر برای مشتری‌هاست که از وابستگی ایشان به شعبه بانک یا دسترسی به اینترنتی می‌کاهد

یک واقعیت است که مشتری نیازی به حضور در بانک ندارد. اما در بانک موبایل مشتری در هیچ حوزه‌ای نیاز ندارد به بانک رجوع کند. اما در بانکداری الکترونیک مشتری حداقل یک بار باید برای گشایش حساب یا مدیریت حساب خود به بانک برود به این معنا که در مرحله‌ای از مبادلات مالی، برخورد رودررو بین بانک و مشتری ضروری است. در یک بانک موبایل، تلفن مهم‌ترین مکانیزم مبادله مالی یا دریافت خدمت است. یعنی تلفن نقطه ورود مشتری به بانک و نقطه ورود بانک به حوزه مشتری یا استفاده کننده محسوب می‌شود. این روش برای ارائه‌دهنده خدمات فواید بی‌شماری دارد. زیرا وابستگی فرد به زیرساخت فیزیکی از میان رفته است. همچنین مبادلات موبایل هزینه بسیار کمتری

بحث بر سر تفاوت‌های بانک موبایل و بانکداری موبایل همچنان ادامه دارد. اما واقعاً چه تفاوت‌هایی بنیادی بین این دو مفهوم وجود دارد و چرا درباره مزیت آنها نسبت به هم بحث‌های فراوانی مطرح است. واقعیت این است که این دو تفاوت‌های عمیقی با هم دارند. یک بانک موبایل در حقیقت یک بانک جدید یا فرصت و محصولی نو است که حول مفهوم استفاده از وسیله‌های موبایل برای انجام مبادلات مالی یا اینترنتی است. ارائه خدمات از طریق ممکن است خدمتی که این‌گونه تعریف شده قابل ارائه به روش‌های سنتی نباشد. در این روش محور عملیات، بوسیله موبایل به‌ویژه تلفن همراه است. در حالی‌که بانکداری موبایل صرفاً مرحله‌ای از تکامل بانکداری الکترونیک یا اینترنتی است. ارائه خدمات از طریق موبایل راه‌حلی سریعتر و کم‌هزینه‌تر برای مشتری‌هاست که از وابستگی ایشان به شعبه بانک یا دسترسی به اینترنتی می‌کاهد.

یکی از مباحث بسیار مهم در حوزه بانک موبایل یا بانکداری موبایل، نفوذ روزافزون این دستگاه در جهان است. آمارهای جهانی نشان می‌دهد بدون شک دستگاه‌های تلفن همراه در آینده نزدیک جای بسیاری از تجهیزات و ابزارهای بانکداری الکترونیک را می‌گیرند. تنها در آفریقای جنوبی بیش از ۱/۵ میلیون نفر از دستگاه تلفن همراه خود برای انجام مبادلات مالی‌شان استفاده می‌کنند و به سبب سهولت نسبی افزایش تعداد مشترکان تلفن همراه نسبت به گسترش دیگر ابزارهای بانکداری، بسیاری از کشورها از این روش برای رونق بخشیدن به بانکداری الکترونیک استفاده می‌کنند.

بانک موبایل و بانکداری موبایل در ماهیت با هم تفاوت دارند و تحت تأثیر عوامل مختلف از جمله زیرساخت‌های مخابراتی، تقاضای مشتری‌ها، نوع خدمات بانکی و نیز فضای

پیشگامان

شورای هماهنگی بانک‌ها هدایتگر تحول بانکداری

محمد رضا طالبی *

شورای هماهنگی بانک‌ها یکی از مهم‌ترین و اثرگذارترین تشکیلات در حوزه بانکداری است. این شورا بنا به ضرورت هماهنگ‌کردن مسایل بانکی و ایجاد وحدت رویه در شرایط ادغام آنها شکل گرفت.

این شورا تشکیلاتی است که به منظور ایجاد هماهنگی‌های لازم در کلیه فرایندهای مربوط به نظام بانکی کشور برای مدت نامحدود تشکیل شد و نقش بسزایی در تحولات بانکداری به خصوص در حوزه بانکداری الکترونیک ایفا کرده است. در حقیقت اعضای شورای هماهنگی به مثابه انگشتری هستند که حاصل فعالیت آنها به شکل یک دست و هماهنگ، تحول در بانکداری را هدایت می‌کنند.

اهداف شورا بر اساس آیین‌نامه شورای هماهنگی بانک‌ها اهداف تشکیل این شورا در پنج بخش زیر خلاصه شده است: الف) ایجاد هماهنگی در اداره امور بانک‌ها (ب) ایجاد حفظ و توسعه همکاری بین بانک‌های کشور (ج) تقویت نظام بانکی کشور و گسترش خدمات بانکی (د) تأمین موجبات لازم در زمینه حل و فصل مسایل و مشکلات بین بانک‌ها (ه) حمایت از حقوق مصالح و منافع بانک‌ها

وظایف شورا همچنین بر اساس ماده ۶ آیین‌نامه تشکیل شورای هماهنگی بانک‌ها وظایف شورا به شرح زیر است:

الف) برقراری ارتباط مستمر با شورای عالی مجمع عمومی بانک‌ها و بانک مرکزی جمهوری اسلامی در جهت ارایه و انتقال اطلاعات و داده‌های مورد نیاز و کمک به مبانی تصمیم‌گیری‌ها. ب) انجام اموری که از طرف مراجع ذیربط پولی و بانکی به شورا محول می‌شود. ج) بررسی مسایل مربوط به امور اقتصادی و بانکی و مالی و پولی و اظهار نظر مشورتی نسبت به آنها و ارایه طرح‌ها و پیشنهادات لازم به مراجع ذیربط. د) تهیه و تنظیم و ارایه پیشنهادات لازم در زمینه خط مشی و سیاست‌های اعتباری و بانکی و مسایل مربوط به اداره امور بانک‌ها با استفاده از توان تخصصی کمیسیون‌های تابعه خود. ه) تهیه و تدوین ضوابط و مقررات اجرایی لازم برای تبادل اطلاعات بین بانک‌ها. و) اتخاذ تدابیر لازم در زمینه هماهنگ‌کردن سیستم‌ها و روش‌های بانکی. ز) تلاش در جهت بهبود امور استخدامی کارکنان بانک‌ها و سعی در افزایش کارایی و تقویت مدیریت. م) ایجاد هماهنگی لازم در برنامه‌های آموزش بانک‌ها بر اساس بالا بردن بنیه علمی و مهارت شخصی کارکنان. ط) تهیه و تنظیم و تصویب مقررات و ضوابط و استانداردهای هماهنگی‌های برای بهبود وضعیت رفاهی و معیشتی کارکنان. س) کوشش برای آشناساختن مردم به امور بانکداری و بالابردن سطح اطلاعات بانکی آنها. ل) جمع‌آوری اطلاعات مربوط به بانکداری و مدیریت بانکی و انتشار نشریات و ترتیب دادن کنفرانس‌ها و سخنرانی‌ها و سمینارها و امثال آن. ل) ایجاد و اداره واحدهایی جهت انجام خدمات مشترک برای بانک‌ها و کسب مجوز مربوط در صورت لزوم از مراجع ذیربط. م) تصویب بودجه و تعیین خط مشی شورا در حدود مقررات آیین‌نامه و تعیین و تصویب میزان حق عضویت و نسبت مشارکت اعضا در پرداخت هزینه‌های شورا. ن) انتخاب اعضای دبیرخانه شورا و تصویب شرح وظایف و سازمان دبیرخانه و نیز تصویب آیین‌نامه کمیسیون‌های هماهنگی استان‌ها و کمیسیون‌های تخصصی و همچنین اتخاذ تصمیم نسبت به هر موضوع دیگری که در حدود هدف‌های شورا از طرف رییس شورا یا هر یک از اعضای شورا با موافقت ریاست شورا مطرح می‌شود.

تشکیلات شورا همچنین تشکیلات شورا عبارت از شورا، دبیرخانه شورا، کمیسیون هماهنگی استان‌ها و کمیسیون‌های تخصصی می‌باشند.

* دبیر شورای هماهنگی بانک‌ها